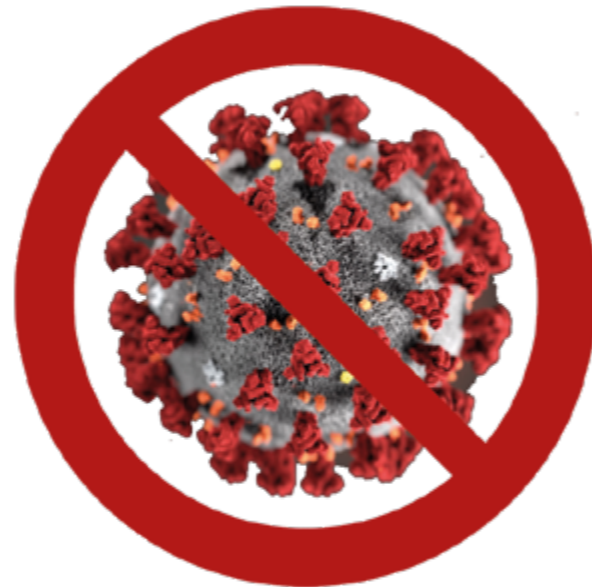

Funkcjonowanie BG WAT podczas epidemii Covid-19

Ogłoszenie stanu epidemii spowodowało zmiany i ograniczenia w działalności bibliotek na całym świecie. Zagrożenie Covid-19 sprawiło, że biblioteki ponad dwa miesiące nie mogły realizować usług stacjonarnych. Nie mogły udostępniać swych przestrzeni, księgozbiorów w wolnym dostępie i czasopism. Podyktowane to było kwestiami bezpieczeństwa i miało na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa. Pomimo tych ostrzeżeń starały się jednak, na określonych zasadach wypracowanych procedur, bezpiecznie dostarczać użytkownikom potrzebne materiały i udzielać informacji, wspierać procesy edukacyjne i potrzeby informacyjne.

Na takich zasadach (od marca br.) pracowała także Biblioteka Główna WAT. Pomimo działania w ograniczonym trybie – brak bezpośredniego dostępu – pracownicy Biblioteki nieustannie realizowali codzienne zadania, pozostając w pełnej gotowości i kontakcie z użytkownikami. Wszelkie informacje udzielane były drogą telefoniczną, mailową, poprzez usługę *Zapytaj bibliotekarza*, a także za pośrednictwem mediów społecznościowych.

Przy istniejących zagrożeniach były to najlepsze z możliwych rozwiązań udostępniania zasobów bibliotecznych. Usługi oferowane przez Bibliotekę zostały przeniesione, na tyle, na ile to było możliwe, do strefy online. Nikt z kontaktujących się, dowolnym kanałem informacyjnym, z Biblioteką nie pozostał bez odpowiedzi oraz pomocy. Dla pracowników naukowych, doktorantów i studentów WAT były wykonywane nieodpłatne skany pojedynczych rozdziałów książek i artykułów z czasopism, z zachowaniem zasad dotyczących prawa autorskiego i praw pokrewnych.

Można było uzyskać pomoc w korzystaniu z katalogów online, zasobów elektronicznych oraz informację o dostępności poszczególnych zbiorów bibliotecznych. Zestawienia tematyczne oraz kwerendy realizowane były na bieżąco i przesyłane drogą mailową.

Pomimo „zamkniętych” drzwi, odbiór zamówionych online książek był również możliwy. Odbiwał się zgodnie z procedurą wypożyczeń materiałów bibliotecznych w okresie zagrożenia epidemiologicznego (do 16 maja), przy wejściu głównym do Biblioteki, wyłącznie we wskazanym przez bibliotekarza terminie i godzinach. Książki były odbierane osobiście przez odbiorcę legitymującego się ważną ELS, ELD, przy zachowaniu wszelkich zasad bezpieczeństwa rekomendowanych przez Ministerstwo

Fot. BG WAT. Grafika: Alissa Eckert, MS; Dan Higgins, MAM / Centers for Disease Control and Prevention's Public Health Image Library (PHIL), OpenClipart-Vectors/Pixabay

Zdrowia. W tym okresie wypożyczono 1643 egz., a poprzez wrzutnię zwrócono do Biblioteki 1903 egz.

Tak jak przed ogłoszeniem stanu epidemiologicznego, wszystkim użytkownikom posiadającym aktywne konto biblioteczne były udostępniane na stronie Biblioteki e-źródła. Pełna oferta zasobów elektronicznych, wraz z ich opisem, znajduje się na stronie internetowej Biblioteki, w zakładce *Zasoby i źródła* (<http://bg.wat.edu.pl/e-zrodla/lista-e-zrodel>). Pracownicy oraz studenci wszystkich rodzajów studiów WAT mogą korzystać z zasobów elektronicznych, także poza siecią akademicką, logując się tak jak do konta bibliotecznego: login: PESEL; hasło: imię ojca.

W zakładce *Aktualności* (<http://www.bg.wat.edu.pl/component/k2/item/614-zasoby-online>) zamieszczone zostały linki do stron wydawnictw naukowych, które – w celu wsparcia społeczności akademickiej – postanowiły usunąć kontrolę dostępu do wybranych rozdziałów książek i czasopism dotyczących głównie COVID-19 i zdrowia publicznego. Taką inicjatywę wykazały m.in.:

- Cambridge University Press, które udostępniło zbiór ponad 80 rozdziałów książek i artykułów w czasopiśmie dostępnych na Cambridge Core, dotyczących badań nad COVID-19.
- JSTOR, które udostępniło ponad 6000 ebooków i ponad 150 czasopism, a także zestaw 26 archiwalnych dostępów, do końca czerwca 2020 r., dotyczących czasopism z zakresu zdrowia publicznego.
- Springer Nature, udostępniające ponad 500 podręczników. Poza tym wydawnictwo otworzyło dostęp do niemieckojęzycznych książek dotyczących opieki medycznej. Te publikacje będą dostępne za pośrednictwem SpringerLink do końca lipca 2020 r.
- Taylor & Francis Group, które udostępniło informacje, artykuły badawcze i rozdziały książek związane z wirusem COVID-19.
- The Royal Society, które uwolniło dostęp do wybranych tytułów czasopism, m.in. z zakresu nauk fizycznych, biologicznych, przyrodniczych i interdyscyplinarnych.

Biblioteka, we współpracy z wydawcami, przygotowała także kolejne dostępy testowe do baz. Na przełomie kwietnia i maja zaproponowano korzystanie z dostępu testowego do e-booków wydawnictwa Pearson na platformie VitalSource oraz książek elektronicznych na platformie Taylor & Francis eBooks.

Poza usługami online bibliotekarze realizowali swoje codzienne prace stacjonarnie: gruntowne porządki w zbiorach bibliotecznych, przygotowywanie miejsc na nowe książki i czasopisma, wycofywanie nieaktualnych lub „zacztyanych”, systematyczne digitalizowanie zbiorów archiwalnych Biblioteki oraz bieżące zakupy książek.

Czas wstrzymania udostępniania bezpośredniego był też okresem przygotowywania nowych wystaw, które już niedługo będzie można obejrzeć w holu i na antresoli Biblioteki, a tymczasem na kanale YouTube można obejrzeć wystawę pn. „Architektura współczesnej Warszawy”, prezentującą wybrane warszawskie budowle, które są rozpoznawalnymi symbolami architektonicznymi stolicy

Fot. BG WAT

(https://www.youtube.com/watch?v=2ZV0r2_tU5IHY-PERLINK), oraz wystawę pn. „Historia Warszawy” przedstawiającą dynamiczną i pełną zawiłości historię miasta od jego początków, czyli małej osady jaką było w X w., poprzez jej stopniowy rozwój, aż do osiągnięcia statusu miasta królewskiego (<https://www.youtube.com/watch?v=kypflmose3c>).

W odpowiedzi na drugi etap „rozmrzania gospodarki” oraz biorąc pod uwagę wytyczne Ministerstwa Rozwoju dla funkcjonowania bibliotek w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce, przygotowano nowe zasady funkcjonowania Biblioteki Głównej WAT, tak aby w sposób maksymalny zapewnić bezpieczeństwo użytkowników oraz pracowników Biblioteki. Nowe zasady obowiązują od 18 maja 2020 r. (<http://www.bg.wat.edu.pl/component/k2/item/623-nowe-zasady>). Biblioteka jest otwarta dla korzystających od poniedziałku do piątku w godz. 8:00–15:00. Wejście do budynku jest możliwe wyłącznie drzwiami frontowymi. Wstęp do Biblioteki mają tylko pracownicy, studenci oraz doktoranci Wojskowej Akademii Technicznej (po okazaniu odpowiednio przepustki pracowniczej WAT lub ELS, ELD). Użytkownicy mają obowiązek przestrzegania zaleceń GIS w zakresie osłony

Bezpłatne skanowanie wybranych fragmentów materiałów ze zbiorów Biblioteki

nosa i ust oraz dezynfekcji rąk przy wejściu do Biblioteki. Dodatkowo rekomendujemy noszenie jednorazowych rękawic ochronnych. Po Bibliotece należy przemieszczać się tylko wyznaczonymi korytarzami, z zachowaniem odległości co najmniej 2 metrów pomiędzy sobą.

Dla użytkowników udostępnione zostały Wypożyczalnia Akademicka oraz Czytelnia Techniczna i Społeczno-Ekonomiczna, wraz ze stanowiskiem z dostępem do norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, oraz Ośrodek Informacji Naukowej i Promocji. Chętni mogą rezerwować materiały biblioteczne wyłącznie drogą elektroniczną, poprzez konto biblioteczne.

W Wypożyczalni Akademickiej mogą przebywać maksymalnie 2 osoby naraz, zaś w Czytelni Technicznej i Społeczno-Ekonomicznej maksymalnie 10 osób (po 5 na każdą salę), z zachowaniem zalecanego dystansu.

Zwroty książek nadal dokonywane są wyłącznie przez samoobsługową wrzutnię, czynną przez 7 dni w tygodniu, 24 godziny na dobę. Urządzenie jest systematycznie dezynfekowane, jednak dla zwiększenia bezpieczeństwa zaleca się dodatkowo stosowanie rękawic ochronnych. Zwrócone książki poddawane są procesowi ozonowania.

W związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz w celu ograniczenia kontaktów bezpośrednich proponujemy pracownikom oraz studentom WAT okresowe (bezpłatne) skanowanie fragmentów materiałów znajdujących się fizycznie w Bibliotece Głównej WAT. Zamówienia będą realizowane według kolejności wpływu, a czas realizacji uzależniony będzie od liczby zamówień (<http://www.bg.wat.edu.pl/component/k2/item/622-bezplatne-skanowanie-fragmentow>).

Na czasowo zmienionych zasadach działa także Wypożyczalnia Międzybiblioteczna. Szczegóły na stronie Biblioteki, w zakładce Wypożyczalnia Międzybiblioteczna. (<http://www.bg.wat.edu.pl/wypozyczenia-miedzybiblioteczne>). Nieczynne pozostają: Czytelnia Czasopism i Wypoży-

czalnia Beletrystyki. Z użytkowania zostały wyłączone także przestrzenie nauki grupowej: sala katalogowa, sale nauki oraz stanowiska komputerowe.

Opracowując nowe zasady funkcjonowania Biblioteki mieliśmy na uwadze bezpieczeństwo oraz zdrowie naszych użytkowników oraz pracowników. Dla zwiększenia bezpieczeństwa nas wszystkich zachęcamy do korzystania z katalogów, zasobów i usług online. W celu uzyskania materiałów i informacji prosimy o kontakt z Ośrodkiem Informacji Naukowej i Promocji Biblioteki Głównej WAT: tel. 261 839 396; e-mail: oin@wat.edu.pl lub poprzez usługę *Zapytaj bibliotekarza* (asklib.wat.edu.pl).

Zapraszamy do odwiedzania strony domowej Biblioteki i mediów społecznościowych, tam na bieżąco zamieszczamy wszystkie informacje.

Staraliśmy się, aby Biblioteka była odpowiednio przygotowana na ponowne przyjęcie Użytkowników, bezpieczna dla nich i dla bibliotekarzy. Mamy nadzieję, że tęskniłicie za nami, bo my za Wami bardzo! Mamy również nadzieję, że spowodowana epidemią niedostępność bibliotek podniosła świadomość o potrzebie usług stacjonarnych jakie one oferują.

Mariola Nawrocka
Iwona Piwońska

Netografia:

1. www.bg.wat.edu.pl,
2. <https://www.wbp.poznan.pl/strefa-bibliotekarza/aktualnosc-dla-bibliotekarzy/biblioteki-a-koronawirus>,
3. <https://swiatbibliotek.pl/przegląd-inicjatyw-bibliotecznych-realizowanych-online-w-czasie-pandemii>,
4. <http://mbp-oswiecim.pl/co-sie-dzieje-zamknietymi-drzwiami-biblioteki-w-czasie-pandemii>,
5. <https://bgpw.wordpress.com/2020/04/22/biblioteki-w-czasie-epidemii>.

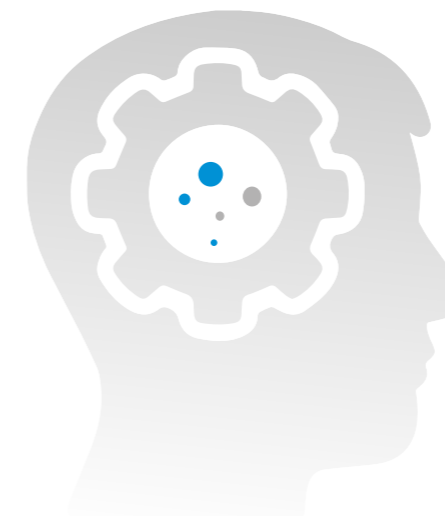
Fot. BG WAT

Wojskowa
Akademia
Techniczna

#BĄDŹMY BEZPIECZNI W BIBLIOTECE#

UŻYTKOWNIKU PAMIĘTAJ!

ZAŁÓŻ MASECZKĘ
I RĘKAWICZKI

WYPOŻYCZAJ KSIĄŻKI
ZGODNIE Z PROCEDURĄ

KSIĄŻKI ODDAWAJ
WYŁĄCZNIE WRZUTNIA

ZACHOWAJ DYSTANS
CO NAJMNIEJ 2 METRY

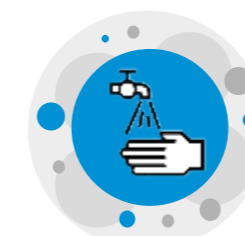
BIBLIOTEKARZE PAMIĘTAJĄ!

OBSŁUGUJĄ
UŻYTKOWNIKÓW
Z ZACHOWANIEM
ZASAD BEZPIECZEŃSTWA

NOSZĄ MASECZKI
I RĘKAWICZKI

STOSUJĄ
RYGOR SANITARNY

PODDAJĄ OZONOWANIU
ZWRÓCONE KSIĄŻKI

OGRANICZAJĄ WOLNY
DOSTĘP DO KSIĘGOZBIORU